

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

29.03.2016

Херсон

№ 16-р/к
Справа № 9/2-16

Про закриття провадження у справі

Адміністративна колегія Херсонського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи від 22.01.2016 № 9/2-16 про порушення Комунальним підприємством «Основа» Новокаховської міської ради та виконавчим комітетом Райської сільської ради законодавства про захист економічної конкуренції та подання з попередніми висновками Відділу досліджень і розслідувань від 10.02.2016 № 2-50/8,

ВСТАНОВИЛА:

Розпорядженням адміністративної колегії Херсонського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі-Відділення) від 22.01.2016 № 9-рп/к розпочато розгляд справи № 9/2-16 відносно:

- Комунального підприємства «Основа» Новокаховської міської ради (вул. 60 років Радянської влади, 7, м. Нова Каховка Херсонської області 74905, код ЄДРПОУ 35453152) (надалі – КП «Основа») за наявністю в його діяннях ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

- виконавчого комітету Райської сільської ради (вул. Леніна, 7 с. Райське, м. Нова Каховка, Херсонська область, 74991, код ЄДРПОУ 36226961) за наявністю в його діяннях ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого статтею 17, пунктом 7 статті 50, Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді створення умов для вчинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції КП «Основа».

Розгляд справи розпочато за результатами розгляду колективного звернення жителів мікрорайону Ц. Основа м. Нова Каховка від 05.12.2015 (вх. № 2-28/149-Ко від 07.12.2015) щодо економічної обґрунтованості підвищення тарифів на водопостачання та водовідведення Комунальним підприємством «Основа» Новокаховської міської ради.

В ході розгляду звернення, а також проведення дослідження відповідних товарних ринків встановлено наступне.

КП «Основа» є юридичною особою, що діє на підставі Статуту, затвердженого рішенням Новокаховської міської ради 20.09.2007 за № 501, та дозвільних документів, зокрема:

- ліцензії від 06.12.2012 серії АВ № 617587 – на централізоване водопостачання та водовідведення, виданої Херсонською обласною державною адміністрацією;

- дозволу від 08.08.2014 № Укр 19.18 Хрс – на спеціальне водокористування, виданого Департаментом екології та природних ресурсів Херсонської обласної державної адміністрації.

Відповідно до Статуту, предметом діяльності КП «Основа», зокрема, є надання послуг з водопостачання та водовідведення.

Відповідно до Закону України «Про житлово-комунальні послуги» централізоване водопостачання та водовідведення є комунальними послугами.

КП «Основа», надаючи платні послуги, здійснює господарську діяльність та у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

Враховуючи наведене, відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції», Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 № 317/6605 (надалі – Методика), Відділенням проведено дослідження щодо становища КП «Основа» на ринку централізованого водопостачання.

Відповідно до пункту 2.2 Методики при здійсненні цього дослідження використовуються ті етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, що відповідають фактичним обставинам, зокрема, особливостям товару, структурі ринку тощо.

Об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:

КП «Основа», яке надає послуги з централізованого водопостачання на території Райської сільської ради.

Відповідно до Методики, товарними межами ринку є товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого. Товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» від 20.04.2000 № 1682-III, (зі змінами), природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції, внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

Відповідно до Закону України «Про питну воду та питне водопостачання»:

централізоване питне водопостачання – господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільчих водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води;

Функціональним призначенням послуги з централізованого водопостачання є забезпечення споживача водою.

Споживачами є фізичні чи юридичні особи, які отримують або мають намір отримати послуги з централізованого водопостачання.

Враховуючи наведене, **товарними межами** ринків є послуги з централізованого водопостачання.

Відповідно до пункту 6.1 Методики, територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установаження мінімальної території, за межами якої, з точки зору споживача, придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.

При визначенні територіальних меж ринку послуг з централізованого водопостачання було враховано мінімальну територію, за межами якої отримання споживачами послуг з централізованого водопостачання, які б надавалися КП «Основа», є неможливим у зв'язку з відсутністю діючих водопостачальних мереж.

Відповідно до інформації, наданої КП «Основа» листом від 13.01.2016 № 01-35/1 на вимогу Відділення від 08.12.2015 №2-47/817, КП «Основа» здійснює діяльність з водопостачання на території Райської сільської ради, до якої належать с. Райське, с. Тополівка та с. Обривки.

Отже, враховуючи вищенаведене, **територіальними межами** ринків є територія Райської сільської ради, де розташовані діючі мережі, які експлуатує КП «Основа».

Часові межі ринку визначаються як проміжок часу, протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.

У межах Райської сільської ради протягом 2014-2015 років та по цей час склад продавців (надавачів) даних послуг не змінювався, тобто структура цих ринків є сталою.

Отже, **часовими межами** ринків централізованого водопостачання та водовідведення, що досліджувалися, є період 2014-2015 років та по цей час.

Послуги централізованого водопостачання полягають у необхідності застосування певних інженерних мереж, згідно зі статтею 5 Закону України «Про природні монополії», віднесені до сфери діяльності суб'єктів природної монополії. Відповідно до статті 1 цього Закону конкуренція на зазначеному ринку неможлива, що вказує на відсутність потенційних конкурентів. Зазначені ринки **характеризуються наявністю організаційних та адміністративних бар'єрів**, оскільки вхід на ринок нових суб'єктів господарювання можливий лише за умови:

визначення органом місцевого самоврядування на відповідній території іншого виконавця послуг;

передачі інфраструктури іншому суб'єкту господарювання та виходу з ринку діючого суб'єкта.

КП «Основа» є єдиним виробником та надавачом послуг з централізованого водопостачання в межах території Райської сільської ради, а отже, не зазнає конкуренції на відповідному ринку.

Враховуючи наведене, відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики, КП «Основа» протягом 2014-2015 років та по цей час займає монопольне (домінуюче) становище на ринках послуг з централізованого водопостачання на території Райської сільської ради, де розташовані діючі мережі, які експлуатує КП «Основа», з часткою 100 відсотків.

Відповідно до ЗУ «Про природні монополії» регулювання діяльності на ринку природної монополії за участю суб'єктів природних монополій здійснюється на одному із принципів щодо забезпечення захисту прав споживачів.

До обов'язків суб'єктів природної монополії віднесено дотримання умов та правил здійснення підприємницької діяльності.

Порядок формування тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 №869 «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на житлово-комунальні послуги» (надалі - Порядок №869).

З огляду на зазначене, на виконання зазначених норм чинного законодавства України КП «Основа» зобов'язане здійснити розрахунок економічно обґрунтованих витрат на послуги з централізованого водопостачання та подати його на затвердження органу місцевого самоврядування.

Враховуючи вимоги вищезазначених нормативно-правових актів, КП «Основа» здійснило розрахунок базових тарифів на послуги з централізованого водопостачання та водовідведення та у травні 2015 року звернулось до виконавчого комітету Райської сільської ради з клопотанням щодо їх встановлення, КП «Основа» запропоновано встановити тарифи для всіх категорій споживачів на послуги водопостачання – 5,08 грн. за 1 м³ (без ПДВ).

Відділенням встановлено, що в структуру собівартості послуг з централізованого водопостачання для всіх категорій споживачів, крім інших складових, КП «Основа» включило зокрема, вищі, порівняно з державними мінімальними, гарантії оплати праці,

обґрунтувавши таке рішення положеннями Галузевої угоди, зареєстрованої Мінсоцполітики України 04.10.2013 за № 26.

Однак відповідно до роз'яснень Мінрегіону та Мінсоцполітики (листи від 31.07.2014 № 7/20-9172 та від 22.12.2013 №2/22-12-329), гарантії оплати праці, передбачені даною Галузевою угодою, є обов'язковими виключно для підприємств, які добровільно взяли на себе обов'язок дотримання положень Галузевої угоди шляхом делегування повноважень її підписантам з боку органів профспілок та з боку роботодавця. Посилання на положення Галузевої угоди підприємствами, які не перебувають в сфері її дії, є наданням завідомо недостовірних відомостей, а забезпечення її гарантій в тарифах призводить до їх завищення та надання таким підприємствам необґрунтованих конкурентних переваг.

Тобто, КП «Основа», в порушення вимог чинного законодавства, надало на затвердження виконавчому комітету Райської сільської ради розрахунки тарифів на послуги з централізованого водопостачання без належного економічного обґрунтування розрахунків витрат, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів.

Таким чином, діяння КП «Основа», які полягали у розрахунку та поданні на затвердження органу місцевого самоврядування витрат на послуги з централізованого водопостачання без належного економічного обґрунтування, що суперечить чинному законодавству України, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, визначеного частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринках послуг з централізованого водопостачання, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

В ході дослідження матеріалів справи Відділення звернулось до Антимонопольного комітету України (надалі – Комітет) щодо надання роз'яснень з приводу застосування положень Галузевої угоди між Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Всеукраїнським об'єднанням обласних організацій роботодавців підприємств житлово-комунальної галузі «Федерація роботодавців ЖКГ України» та Профспілкою працівників житлово-комунального господарства, місцевої промисловості, побутового обслуговування населення України на 2013 –2015 роки.

Антимонопольний комітет України від листом від 12.03.2016 № 128-29/06-2458 повідомив Відділенню, що Комітет та його територіальні відділення не наділені повноваженнями щодо здійснення контролю за дотриманням положень інших галузей законодавства, крім законодавства про захист економічної конкуренції, а питання щодо врахування регуляторів в тарифах на комунальні послуги галузевих гарантій з оплати праці, виходять за межі повноважень органів Комітету, визначених статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», оскільки знаходяться у сфері державного регулювання та контролю відповідних органів влади, якими є Міністерство соціальної політики України, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, а також Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів.

Відповідно до статті 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції», розгляд справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції підлягає закриттю без прийняття рішення по суті, якщо справа не підлягає розгляду в Антимонопольному комітеті України, його територіальному відділенні.

З урахуванням зазначеного, відповідно до приписів статті 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції» розгляд справи щодо дій КП «Основа» у частині розрахунку та поданні на затвердження органу місцевого самоврядування витрат на послуги з централізованого водопостачання без належного економічного обґрунтування підлягає закриттю, оскільки справа не підлягає розгляду в територіальному відділенні Антимонопольного комітету України.

Повноваження органів, які здійснюють регулювання цін (тарифів) на послуги централізованого водопостачання і водовідведення визначені статтями 6, 7 Закону України

«Про житлово – комунальні послуги», а саме: повноваження щодо встановлення цін (тарифів) надані органам місцевого самоврядування (стаття 7 Закону України «Про житлово–комунальні послуги»).

Виконавчий комітет Райської сільської ради рішенням від 22.05.2015 № 25 «Про встановлення Комунальному підприємству «Основа» тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення» встановив запропоновані КП «Основа» тарифи для всіх категорій споживачів на послуги водопостачання у розмірі - 5,08 грн. за 1 м³ (без ПДВ).

Розгляд справи було розпочато за наявності в діях виконавчого комітету Райської сільської ради у вигляді прийняття рішення від 22.05.2015 № 25 «Про встановлення Комунальному підприємству «Основа» тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення», яким встановлено економічно необґрунтовані тарифи на послуги з централізованого водопостачання ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого статтею 17, пунктом 7 статті 50, Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді створення умов для вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції КП «Основа».

Оскільки, Антимонопольний комітет України листом від 12.03.2016 № 128-29/06-2458 повідомив, що Комітет та його територіальні відділення не наділені повноваженнями щодо здійснення контролю за дотриманням положень інших галузей законодавства, крім законодавства про захист економічної конкуренції, та питання щодо врахування регуляторів в тарифах на комунальні послуги галузевих гарантій з оплати праці виходять за межі повноважень органів Комітету, визначених статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», то відповідно до приписів статті 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції» розгляд справи щодо дій виконавчого комітету Райської сільської ради підлягає закриттю.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 12 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48, 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 № 291/5482, та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р), (із змінами), адміністративна колегія Херсонського територіального відділення Антимонопольного комітету України,

ВИРШИЛА:

1. Закрити розгляд справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції Комунальним підприємством «Основа» Новокаховської міської ради (код ЄДРПОУ 35453152) відповідно до приписів статті 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

2. Закрити розгляд справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції виконавчим комітетом Райської сільської ради (код ЄДРПОУ 36226961), відповідно до приписів статті 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Рішення може бути оскаржене до господарського суду в двомісячний строк з дня його одержання. Цей строк не може бути відновлено.

Во. голови територіального відділення -
в.о. голови колегії:

Н.М. Бережанська